

Balzsam

Regényrészlet

A színek kavarogtak, oly gyümölcsszerű pompázat ostromolta Murcia Saturnius doktor sérülékeny retináját, hogy minduntalan pislognia kellett, ahogy az aranyló Csecs-tó hínáros vizébe bámult.

Lehunyta szemét, és hálát rebegett, hogy önfeledtségre való hajlama még időskorára sem hagyta el. Mentalevelet rágszált, ami friss lehetet kölcsönzött áporodott szájának. Semmis kis porfelleg szálldosott homloka fölött.

A két Liliom testvér az orvos parancsára másnap hajnalban kiásta a koporsót, minden baj vélelmezett okozóját, és miután megbizonyosodtak róla, hogy az valóban üres, örökre betemették a lyukat, a fadobozt pedig Murcia Saturnius padlására rejtették.

Az orvos érdekes dolgokat eszelt ki. Nyitva hagyta a koporsót, gondosan felékesítette fonnyadt krizantémmal és bazsarózsákkal, levetkezett, és ő maga feküdt bele. Eleinte csupán összekulcsolt kézzel pihengedett. Maga sem gondolta volna, hogy mennyivel más így, mint a puha ágyban. Oly béke szállta meg, hogy hangosan nevetgélt. A pelikán is kedélyesen csatogtatta szárnyát.

Cserélje mindenki az ágyát koporsóra, mondogatta, és mindjárt megváltozik a világ, talán az emberiség története is más irányt venne.

A két Liliom fivér, a környék legmagányosabb férfit, hiába próbáltak nőszülni, valami rejtélyes oknál fogva sosem sikerült nekik. Az utolsó pillanatban mindig közbeszólt valami: vihar csapott le, jégverés, vagy a sétára induló lány soha többé nem tért vissza. Akadt olyan jelölt is, aki megfogadta Jakab földevérsre vonatkozó nézeteit, és addig tömte magába a ragadós agyagot, míg egy szép napon, mielőtt még Liliom Károly átölelhette volna, erős hascsikarást követően örök álomba szenderült.

A fiatalabbik Liliom, a szorgalmas Jeremiás a koporsófaragás mestere lett, igyekezett magát távol tartani a nők utáni epekedés rettenetes kínjától, ezért őt a beteljesületlen élet rémei kevésbé látogatták. Károly azonban sosem adta fel nősülési szándékát, noha, ahogy teltek-múltak az évek, ráncai megsokasodtak, keresztül-kasul szabdalták fiatal arcát, mellkasa beesett, tekintete a partra vetett, üveges csukáéhoz lett hasonló. Olykor kiballagott az ártér elé, s el-elnézegette, amint az óvatosan lépegető gémek hosszúkás csákányaikkal a vízre sújtanak.

Murcia Saturnius Liliom Károly egyszerűnek tűnő problémájára sokáig nem találta a választ. Az agglegény sírásó egyre bánatosabb képpel járta a mezőket, és már az ugartyúk, a citrombillegető, a piros lábú cankó szep-lős tojásainak sem örült, ha véletlenül rátalált a fűben. Hiába telepítette méheit az ártérbe, hiába aratta a nádat, a gyékényt, a fűzfavesszőt.

Az orvos egy vasárnap délutánon mégis a fejéhez kapott, amikor is egy vadon legelő, kóbor kecskét pillantott meg a mezőn. Nagy nehezen sikerült magához szelídítenie, majd bekopogott Liliomékhöz. Károly mozdulatlanul feküdt az ágyon, mint aki halálos beteg, még az ágyúlövés sem zökkentette volna ki határtalan szomorúságából. Az orvos, ölében a kecskével, merthogy az egy idő után odakéredzkedett, ott állt az ajtóban, és az agglegényt szölongatta.

– Hagyja békén! – morgott Jeremiás, aki éppen egy koporsófedél fölé hajolva dolgozott, göndör hajában csak úgy hemzsegett a faforgács.

Meglepetésre Károly szemezni kezdett a kecskével, ezért a doktor úgy látta jónak, ha nem is marad sokáig.

– Ennél többet nem tehetünk – mondta Jeremiásnak, és megemelte a kalapját, hogy izzadt feje búbja kiszellőzzön.

Jeremiás is abbahagyta a fafaragást: a kecske ott mekegett az ágy előtt, és félhold alakú szembogarával, nedves orrával a fekvő agglegényt ébresztette.

Murcia Saturnius hazafelé menet még begyűjtött egy álmos szövőlepkét, amely az orgonaillattól kábán fetrengett a porban.

Nem tudjuk a pontos okát, de délután a csuka nagy ívben kerüli a csalit, elmélkedett Péter, amikor másnap különórát tartott a két Liliom testvérnek a halászat bonyolult mesterségéből. A két fivér lélegzet-visszafojtva leste a tyúkhúros partról a hínáros tavat, amelynek mélyén zöld hajfonatok lebegtek.

– A csuka ott kúszik valahol, alig érinti foltos testével az aljzatot – magyarázta Péter, miközben a görbe szög hegyére egy füstös szalonnabörkét

tűzött. – De most délután van, és ilyenkor minden bizonynal a hínár között pihen, reszelős fogait edzi.

A Csecs-tó közepén csónakok tűntek föl, telis-tele ismeretlen embeerekkel, akiket Varu irányított, és hatalmas, gubancos hálókat eresztettek a vízbe.

Jakab némán bámulta a városokból érkező idegeneket, akik némi ajándék fejében engedélyt kaptak Varutól, hogy lehalásszák a tó halait. Varu már nem törődött a többiekkel, neki csak a hal- és körteeladás számított, oldalán a két lánnyal, Arankával és Sárával, szétvetett lábbal terpeszkedett a csónakban. S mire összegyűlt a kellő mennyiség, beleértve a szeplős, fiatal csukákat is, amik Péter bánatára egyre fogyatkoztak, gyorsan a szekérré pakolták és elviharozták.

Akadtt vele gondja, hiszen Jakab gyakran látogatta, hogy az élet rejtelmeiről faggathassa a darázs- és méhgyűjteményének sorsán töprengő doktort.

– Csináljon valamit! – kérte a Balzsam fiú. – Mindent önnek ajándékozok! A kalapom, a házam, a nadrágom, apám ruháit, bármit kérhet tőlem, ha akarja, megölöm Varut, széttaposom, mint egy lóbogarat! – kiabált kétségbeesetten. – Csak beszéljen Klárával!

– Hiába – válaszolta ősz szakállát simogatva Murcia Saturnius –, a dolgok máshogyan vannak, mint azt gondoltuk.

Jakab úgy érezte, hogy fogytán az ereje. A pelikán a sarokban krákozott.

– Ez az utolsó szava?

– Nemsokára itt a hajnal, a kakasok mindjárt rákezdenek, ezért sietnem kell, de megmutatok valamit, ami talán segíthet – magyarázta az orvos, és csendre intette Jakabot.

Egy szempillantás alatt eltűnt a panaszkodó férfi szeme elől, fölmászott a padlásra, majd egy óriási fadobozzal a hátán tért vissza. Aztán kinyitotta a száraz virággal teli koporsót, és kezét összekulcsolva belefeküdt.

– A virágok már elszáradtak, de sebj.

Nem várt sokáig, meg óhajtotta mutatni Jakabnak ezt az egyedi módszert, találmányt, amely csakis az övé volt, de ami igényelt még apró simításokat.

– Első teendőnk a végtagok mozgásának teljes megszüntetése – hunyta le a szemét Saturnius.

Jakab nem értett semmit, de mégis, akár a holdkórosok, követte az orvos útmutatását, levetkőzött, majd a Liliom testvérek meggyfakoporsójának nyikorgó deszkái közé feküdt.

– Ezen dől el a világ sorsa – tette hozzá tűnődve Saturnius doktor, bár nem volt róla meggyőződve, hogy a kiszáradt virágok, amelyeket Jakab mellkasára szórt, éppolyan hatékonyak-e, mint a harmatos zöldek.

A beteg úgy feküdt a fűrészpörillatú dobozban, akárha napozna, a Csecs-tó tyúkhúros partjára képzelte magát, a puha nád ringása közé. Könnyű, meleg fény szökött homlokára. A huzat gyöngéden simogatta meztelen hátát.

Balzsam Futika egyre inkább odaszokott az orvos magaslati házához, amelynek kertje az ártér felé nézett. Ha szerencséje volt, akkor a padon ülve ellátott egészen a Tiszáig. Mivel Simon nagy bánatára Futika a természet gyermeke lett, ezért az évek alatt mérhetetlen sok toll, állatbőr és szőr gyűlt össze Saturnius öblös padlásán, amelyeket mind a lány hordott össze útjai során.

Az orvos tanácstalanul állt az összehányt, hatalmas kupac előtt, nem tudta, mitévő legyen. Ki nem dobhatta, hiszen Futika halálosan komolyan vette a dolgát.

Egyszer aztán, amikor éppen fogolysültet vacsoráltak pitypangsalátával a kertben, azt vette észre, hogy a fából ácsolt pottyantós budi oldalsó deszkái maguktól kidőlnek. Csak az ásott, szagos gödör feketéltt fenyegetően.

Hogy, hogy nem, az orvos soha többé nem húzott deszkafalat a lyuk köré.

Úgy sem lát senki, gondolta, és amúgy is szebb a kilátás, ha erőlködés közben szemünkbe csillan a távoli Csecs-tó ezüstös tükre. Attól fogva, ha leguggolt, mindig előre bámult, akkor volt csak kellemetlen, ha éppen esett az eső: ilyenkor előszedte a disznóbőr ernyőt, hogy szükségét annak védelme alatt végezze.

Murcia Saturnius éppen a lyuk fölött csücsült, boldogan távoztak belőle a felgyülemlett szelek és salakanyagok, amikor tekintete, ki tudja már, hányadszor, a löszfalnak támasztott deszkalécekre siklott.

– Megvan a megoldás! – kiáltotta, majd be sem fejezve a dolgát, egy pillanat alatt fölrántotta a nadrágját, és már rohant is a műhelyébe.

Néhány hétre fölköltözött az elsötétített padlásra, hiába jöttek hozzá, nem volt hajlandó fogadni senkit. Időnként tollak, szőröcsomók hullottak alá háza tetejéről.

Biztosan libát, csirkét, vadkacsát kopaszt, mondogatták az arra járók.

Éjjel több lyukat is fúrt a szalmatetőn, és azokon át bámulta a csillagokat.

Miután elropogtatta a tönkölylisztben megforgatott, apró keszegekből álló, könnyű vacsoráját, Jolivet atya a szekrényéhez ballagott, hogy átöltözzön.

Csodálkozva szemlélte nyurga, mezítelen testét, mintha először látaná. Egy redőktől hemzseggő, telikaristolt fára emlékeztette. Törzshöz simuló karján kékeslila erek tűntettek, akár egy megfejthetetlen írás hieroglifái. Megfésülködött, majd új, hófehér inget öltött. Különös gondolatok jártak a fejében.

– Ideje meglátogatnom Tara Mavrát – mondta.

Ha pár napig nem találkozott vele, elvonási tünetek jelentkeztek: tompa fájdalom a gyomor tájékán, a halántékra nehezedő, elviselhetetlen nyomás, amely még akkor sem szűnt, ha evett néhány falat zabkását.

Csak a friss, mentaillatú, éjjeli szél hozott olykor némi enyhülést.

Amikor tiszta fejjel, fehér ruhájában elsétált Murcia Saturnius elsötétített háza előtt, úgy fénylett, oly szemérmetlenül, akár a telihold. Vajon mi történt, kérdezte meglepődve a fáradhatatlanul munkálkodó orvos, amikor padlása résén át kilesve megpillantotta a szentjánosbogárként világitó papot.

A susogó nádasokból fojtó pézsmaszag áradt, rókák téglavörös bundája villant, ahogy kimerészkedtek a tüskés bokrok koszorúi alól. A szünyogok andalítóan muzsikáltak. Aranyakál kószált a réten.

– Az élet nagy egyéni érzésén kívül minden hazugság és ostobaság – ismételtette félhangosan Jolivet, s oly kedélyesen lépkedett, mint ahogy azelőtt még soha.

Tara Mavra arra ébredt, hogy zörgetnek az ablakán.

– Kérem, engedjen be!

Túlságosan későre járt, ezért Tara Mavrának még arra sem volt ereje, hogy szokásához híven méltatlankodjon. De Jolivet szelíd volt, mint az angyalok.

– Mentsen meg, kérem – könyörgött valami földöntúli boldogsággal a szemében.

Tara Mavra nevetett.

Simon már napok óta lázasán feküdt az ágyban.

Ivano Fiolli magára hagyta.

– Tovább nem maradhatsz, holnap új tanítványok érkeznek – fordult a férfi felé. – Muszáj befejezned a műved – mutatott rá arra a zilált női arca, amely az éjjeli kabócák fűrészzajában, a szagos kert közepén pihent. – Már majdnem olyan jó, mint az enyém – tette hozzá.

Jahuda és Morenika már bizonyára messze bolyong. Amália pedig a maga láthatatlan útját járja valahol, mióta eltemette egy városon kívüli, kis temetőben, Simon egyre nyugtalanabban aludt.

Raguza vak, alvilági járataiból az örök befalazottak démoni jeremiádjá visszhangzott: megalázott, fogatlan cselédek, teherbe ejtett, jajongó asszonyok és boldogtalan, hagyományos nők, a sziklákon lefejezett tengerészek, vagyonuktól megfosztott királyok és gazdák, tifuszos csecsemők, úzótt szefárdok, láztól piros, számarköhögéses kislányok és vértelen ajkú, viaszfehér, bagolyszemű öregek esedeztek a fullasztó tömjénfüstből segítségért.

Aztán ismerős arcok tolokodtak eléje: a fiát, Pétert látta, amint az egy óriási, szörnyszerű csukával hadakozik, amely folyton le próbálja nyelni, tüskés fogaival kapdos utána. Futika egy éles szarvú unikornis mellé szegődve horgol, Jusztina kisgyermekét a kezében tartva imádkozik. Varu fényes herceggként egy elefánton lovagol, mögötte a nyeregben rikitó, színes öltözékben Sára és Aranka. Murcia Saturnius egy óriási szövőlepké hátába kapaszkodva repked a tó fölött. Jakab lefogyva és soványan próbál egy almacsutkát kettévágni, de sohasem sikerül neki, mert Klára éles ceffogaival folyton a kezébe harap. A két Liliom fivér előzőkenyen tessékkel be mindenkit egy, a Csecs-tó tükreán lebegő fakoporsóba. Nikodémusz Piroska, fején a csipketerítővel, a folyton széthulló csontokat babrálja. A magukat süketnémának tettető lányok a befagyott tó jegén korcsolyáznak. Egyedül Magdaléna nem volt sehol.

Miután Ivano Fiolli elutazott, Simon leköltözött a kertbe, és egészen addig abba nem hagyta a munkát, amíg végleg el nem készült a női szoborral, amelynek mintha az sem ártott volna meg, hogy kőből van.

– Akárha ismertem volna – motyogta Aleksandar atya, aki gyakran látogatott át Simonhoz, hogy egy-egy pohár bort megigyanak.

